

З47.77/.78(4-БЕС)
К20

Ю.М. КАПІЦА

**ПРАВО
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО
СОЮЗУ:**

ФОРМУВАННЯ,
ІНСТИТУТИ,
НАПРЯМИ РОЗВИТКУ

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ЦЕНТР ДОСЛІДЖЕНЬ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ
ТА ТРАНСФЕРУ ТЕХНОЛОГІЙ

NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF UKRAINE
CENTRE FOR INTELLECTUAL PROPERTY STUDIES
AND TECHNOLOGY TRANSFER

YURIY KAPITSA

**EUROPEAN
UNION**

**INTELLECTUAL
PROPERTY
LAW:**

**FORMATION,
INSTITUTES,
DIRECTIONS OF DEVELOPMENT**

KYIV
AKADEMPERIODYKA
2017

Ю. М. КАПЦА

ПРАВО
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО
СОЮЗУ:

ФОРМУВАННЯ,
ІНСТИТУТИ,
НАПРЯМИ РОЗВИТКУ

КИЇВ
АКАДЕМПЕРІОДИКА
2017

УДК 347.7(4)

K20

doi: <https://doi.org/10.15407/akademperiodyka.343.664>

Рецензенти:

ДОВГЕРТ А. С., доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент
Національної академії правових наук України

МИРОНЕНКО Н. М., доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент
Національної академії правових наук України

*Затверджено до друку Вченою радою Центру досліджень
інтелектуальної власності та трансферу технологій НАН України
(протокол від 07.06.2016 № 6)*

*Видання здійснено за кошти Цільової комплексної програми
"Створення та розвиток науково-видавничого комплексу НАН України"*

Капіца Ю. М.

K20 **Право інтелектуальної власності Європейського Союзу:
формування, інститути, напрями розвитку / Ю. Капіца; НАН
України, Центр дослідж. інтелект, власн. та трансф. технол.
НАН України. — Київ : Академперіодика, 2017. — 664 с.**

ISBN 978-966-360-343-8

У монографії досліджується становлення, інститути та розвиток права інтелектуальної власності Європейського Союзу, особливості гармонізації законодавства держав-членів ЄС та практики застосування законодавства у сфері авторського права і суміжних прав, охорони винаходів, корисних моделей, промислових зразків, торговельних марок, географічних зазначень, фірмових найменувань, сортів рослин, інтегральних мікросхем, комерційної таємниці, а також цивільно-правові та митні способи захисту прав інтелектуальної власності в ЄС. Наведені результати порівняльного аналізу законодавства України та ЄС у сфері інтелектуальної власності.

Для фахівців, що працюють у сфері охорони прав інтелектуальної власності, авторів, винахідників, науковців, викладачів вищих навчальних закладів, працівників органів державного управління.

УДК 347.7 (4)

ISBN 978966360343-8

© Капіца Ю. М., 2017

© Академперіодика, оформлення, 2017

ЗМІСТ

ВСТУП	9
РОЗДІЛ 1	
СТАНОВЛЕННЯ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	
1.1. Формування засад охорони прав інтелектуальної власності в Європейському Союзі 17	
1.2. Компетенція Європейського Союзу у сфері охорони інтелектуальної власності. Інструменти гармонізації та уніфікації законодавства.....	40
1.3. Вплив конвенцій Ради Європи на уніфікацію охорони прав інтелектуальної власності в Європі.....	60
1.4. Негармонізоване законодавство держав-членів ЄС у сфері охорони інтелектуальної власності та перспективи його гармонізації	77
1.5. Основні етапи розвитку права інтелектуальної власності ЄС. Інститути права інтелектуальної власності ЄС	85
Перелік посилань.....	94
РОЗДІЛ 2	
АВТОРСЬКЕ ПРАВО І СУМІЖНІ ПРАВА	
2.1. Авторське право та виклики технологій.....	98
2.1.1. Охорона комп'ютерних програм.....	101
2.1.2. Охорона баз даних.....	110
2.1.3. Право на прокат, право на позичку та деякі суміжні права.....	125
2.1.4. Мовлення, публічне сповіщення та кабельна ретрансляція.....	129
2.1.5. Строки охорони авторського права і суміжних прав.....	138
2.1.6. Право слідування.....	143
2.2. Авторське право і суміжні права в інформаційному суспільстві.....	149
2.3. Кодифікація авторського права. Європейський кодекс авторського права	159
2.4. Авторське право в економіці на основі знань.....	166
2.5. Цифровий порядок денний для Європи та утворення єдиного ринку для прав інтелектуальної власності	171
2.5.1. Розповсюдження аудіовізуальних творів онлайн.....	176
2.5.2. Охорона «сирітських» творів.....	178
	5

2.5.3. Колективне управління майновими правами суб'єктів авторського і суміжних прав	182
2.5.4. Проблеми захисту прав інтелектуальної власності. Інтернет-піратство. Проти-контрафактна торговельна угода	188
2.6. Перспективи розвитку авторського права і суміжних прав в ЄС: єдиний цифровий ринок для Європи та формування сучасних європейських умов охорони авторського права	192
2.7. До регламенту ЄС щодо авторського права і суміжних прав.....	201
Перелік посилань.....	205

РОЗДІЛ 3

ПРАВО ПРОМИСЛОВОЇ ВЛАСНОСТІ

3.1. Охорона прав на винаходи.....	208
3.1.1. Патент Спільноти та Європейська патентна конвенція.....	208
3.1.2. Винаходи у галузі біотехнології	225
3.1.3. Винаходи, пов'язані з комп'ютером.....	236
3.1.4. Додаткова охорона лікарських засобів	243
3.2. Охорона прав на корисні моделі.....	250
3.3. Охорона прав на промислові зразки.....	256
3.4. Охорона прав на торговельні марки.....	271
3.5. Охорона прав на фірмові найменування.....	289
3.6. Охорона прав на географічні зазначення.....	301
Перелік посилань.....	315

РОЗДІЛ 4

ОХОРОНА ПРАВ НА ІНШІ ОБ'ЄКТИ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

4.1. Охорона прав на сорти рослин	319
4.2. Охорона прав на топографії напівпровідникових виробів.....	327
4.3. Охорона комерційної тасмниці та ноу-хау.....	332
4.4. Охорона прав на об'єкти права інтелектуальної власності, створені за рахунок бюджетних коштів.....	351
Перелік посилань.....	364

РОЗДІЛ 5

ЗАХИСТ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ ТА ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ

5.1. Цивільно-правові способи захисту прав інтелектуальної власності.....	369
5.2. Митні засоби захисту прав інтелектуальної власності	407
Перелік посилань.....	441

РОЗДІЛ 6**НАБЛИЖЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ
У СФЕРІ ОХОРОНИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ
ДО ЗАКОНОДАВСТВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ**

6.1. Угоди між Україною та Європейським Союзом і проблеми реалізації зобов'язань з наближення національного законодавства у сфері інтелектуальної власності до законодавства ЄС	444
6.1.1. Тимчасова угода й Угода про партнерство та співробітництво	446
6.1.2. Угода про асоціацію між Україною та ЄС	449
6.1.3. Адаптація законодавства України у сфері охорони інтелектуальної власності до законодавства ЄС	466
6.1.4. Особливості та проблеми наближення законодавства країн Центральної та Східної Європи та країн СНД у сфері охорони інтелектуальної власності до законодавства ЄС	483
6.1.5. Порівняльні дослідження права України та Європейського Союзу: питання методології	490
6.2. <i>Acquis</i> ЄС та законодавство України з охорони прав інтелектуальної власності	502
6.2.1. Авторське право і суміжні права	502
6.2.2. Охорона прав на об'єкти промислової власності	517
6.2.3. Охорона прав на інші об'єкти права інтелектуальної власності	542
Перелік посилань.....	564
ВИСНОВКИ	571
ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ.....	595
ДИРЕКТИВИ ТА РЕГЛАМЕНТИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ У СФЕРІ ОХОРОНИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ.....	645
СКОРОЧЕННЯ.....	655
CONCLUSION.....	657
CONTENTS.....	660